

Projekt

z dnia 11 lipca 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W UJŚCIU**

z dnia 18 lipca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Ujście na okres
od 18 lipca 2023r. do 31 grudnia 2027r.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz.1249 ze zm.) Rada Miejska w Ujściu uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Ujście na okres od 18 lipca 2023r. do 31 grudnia 2027r. w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

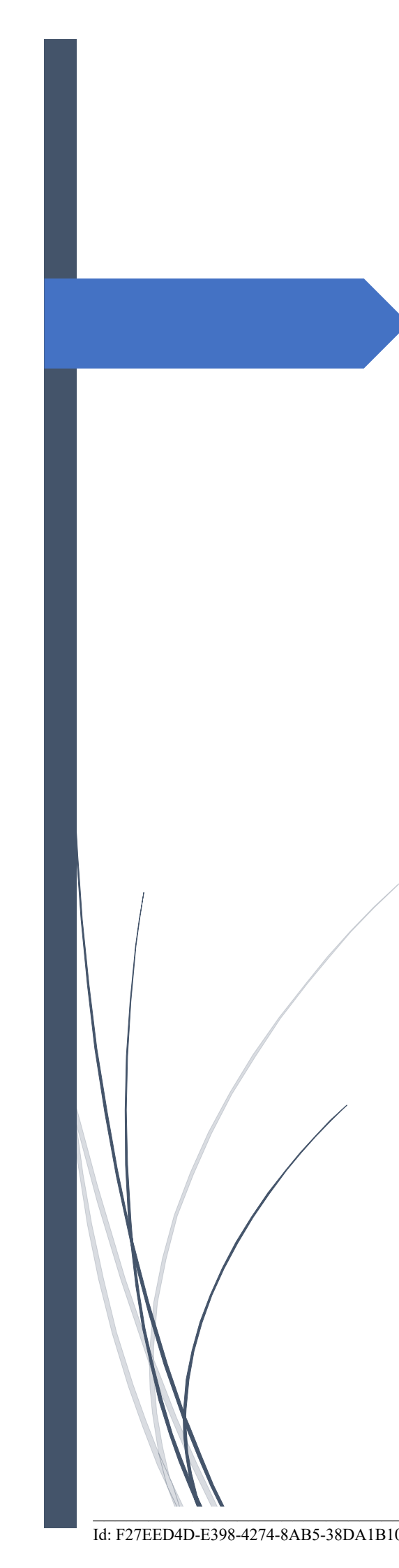
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ujścia.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXVI/191/2022 Rady Miejskiej w Ujściu z dnia 27 stycznia 2022r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ujście na lata 2022-2026.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Ujściu

Cecylia Witzak

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY
OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE UJŚCIE
NA OKRES
OD 18.07 2023
DO 31.12.2027**

2023

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie
 - 1.1. Definicja przemocy
 - 1.2. Cykle przemocy
 - 1.3. Rodzaje przemocy
 - 1.4. Skutki przemocy
2. Przemoc domowa w wybranych aktach prawnych
3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy Ujście
4. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Ujście oraz powiatu pilskiego
5. Założenia programowe
6. Cele strategiczne i szczegółowe
7. Źródła finansowania
8. Monitorowanie realizacji programu

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”. Przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ponieważ nie wszystkie osoby doznające przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w ich rodzinie. Wielu specjalistów wskazuje, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce, który wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania, którego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej oraz ich rodzin.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Ujście na okres od 18.07.2023r. do 31.12.2027r. przedstawia strategię działania obejmującą pomoc osobom doznającym przemocy, w celu zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, a także jego skutków w wymiarze indywidualnym oraz społecznym.

1.1. Definicja przemocy

Art. 2 ust. 1 znowelizowanej w 2023 roku Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc domową, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

- naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające w niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa kiedy dotyka rodzin najuboższych jest wtedy powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Praktycznie osoby doznające przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego godzą się, aby przemoc ta trwała. Tylko osoby bardzo zdeterminowane decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doznającej przemocy,
- wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę, opiera się na władzy i kontroli,
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonej osoby,
- powoduje szkody i cierpienie u osób, których dotyka.

Przemoc występuje zarówno w rodzinach z dysfunkcjami, jak i również w rodzinach uważanych za „normalne”.

1.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa najczęściej jest procesem złożonym z wieloetapowych zdarzeń . Rzadko jest czynem jednorazowym. Ma tendencje do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz.

1.3. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
- przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
- przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
- przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

W wielu publikacjach możemy również znaleźć zaniedbanie jako kolejny rodzaj przemocy.

Każdemu z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY
PRZEMOC FIZYCZNA	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy
PRZEMOC PSYCHICZNA	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
PRZEMOC SEKSUALNA	sadyistyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
PRZEMOC EKONOMICZNA	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia
ZANIEDBANIE	nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

1.4. Skutki przemocy

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy,

żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości) przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Osoby doznające przemocy często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim osoba doznająca przemocy była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi osobami doznającymi przemocy lub/i świadkami przemocy domowej.

Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych. Dzieci będące osobami doznającymi przemocy w formie wykorzystywania seksualnego wykazują wysoki poziom depresji, poczucie osamotnienia, myśli samobójcze, zaburzenia snu, nadpobudliwość, agresję, obniżenie samooceny i poczucie bezwartościowości. Maltretowanie psychiczne niekorzystnie wpływa na rozwój dzieci. Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (brak poczucia bezpieczeństwa, niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (deficyty w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywaniu konfliktów i kreatywności) problemów afektywno-behawioralnych (agresja, samoponiżanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm).

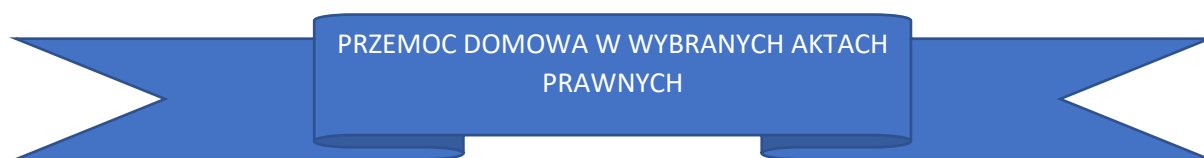
Skutki przemocy pojawiające się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej. Konsekwencje przemocy ujawniają

się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta, lub w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy.

Doświadczenie przemocy w dzieciństwie ma wpływ na całe dorosłe życie. Osoby doznające przemocy, zwłaszcza seksualnej, mają problemy z nawiązaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami. Ponadto, zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się krzywdzącymi rodzicami.

Spoleczne konsekwencje przemocy domowej

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Do zadań własnych gminy, zgodnie z art.6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2021r. , poz. 1249) należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Podstawą prawną działań związanych z pomocą osobom, których dotyczy problem przemocy m.in. są:

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2020r., poz.1359);
- ustawa z dnia 26 października 1992 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U.2023 r., poz.165);
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (t.j. Dz. U.2023 r. , poz..171);
- ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty .(t.j. Dz. U.2022 r. , poz.2230);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t.j. Dz. U.2022 r. , poz. 1138);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2022 r. poz.1375);
- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 40);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2023 r. , poz. 571);
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 901);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 r., poz.172);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2021 r. , poz. 1249);
- ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2023r. poz. 535);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 2123);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 poz. 1700).

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA OBSZARZE GMINY UJŚCIE

Gmina Ujście leży na skraju Doliny Noteci. Miasto Ujście leży przy drodze ekspresowej nr 11, oddalone 87 km od Poznania i 10 km od Piły. Gmina należy do najpiękniejszych miejsc Powiatu Pilskiego. Zróżnicowanie rzeźby terenu ma wpływ na jej walory turystyczne.

Gmina zajmuje powierzchnię 126,12 km² z czego 36,82 km² zajmują lasy, 77,96 km² - użytki rolne, 11,34 km² pozostałe. Ujście należy do województwa wielkopolskiego. Na dzień 31.12.2022r. gminę zamieszkiwało 7640 osób (na pobyt stały i czasowy).

Przemoc domowa jest problemem trudnym do zbadania, jest tematem wstydlivym, często ukrywanym. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy, w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Częściowe oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskiej Karty”. Do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie od stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2022 r. wpłynęło 121 formularzy „Niebieska Karta”.

Tabela 1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Ujście w okresie 2018 - 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość sporządzonych Niebieskich Kart, w tym przez:	20	21	22	32	26
• Policja	16	14	14	19	15
• Pomoc społeczna	3	6	7	13	8
• Oświata	1	1	1	0	2
• Służba zdrowia	0	0	0	0	1
Ilość spotkań grup roboczych	23	23	19	34	29
Ilość zamkniętych Niebieskich Kart	14	21	20	29	27

Źródło: dane ZI

Z powyższej tabeli wynika, iż systematycznie zwiększa się ilość założonych Niebieskich Kart, co może wskazywać nie tylko na wzrost występowania przemocy, ale również na wzrost wykrywalności przemocy domowej i większą świadomość osób

doznających przemocy o słuszności zgłaszania przemocy. Policja jest instytucją, w której najczęściej dochodzi do identyfikacji problemu przemocy domowej.

Poniższy wykres przedstawia stosunek procedur „Niebieskie Karty” wszczętych i prowadzonych przez Zespół do procedur zakończonych w związku z brakiem zasadności podejmowania działań oraz ustaniem przemocy.

Bardzo często ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” nie jest adekwatna w stosunku do ilości środowisk domowych, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Często dzieje się tak, że po rozpoczęciu pracy z rodziną przez członków grup roboczych, procedury „Niebieskie Karty” okazują się bezzasadne i zakańczane są w związku z brakiem zasadności podejmowania działań. Najczęściej wynika to z faktu, iż procedura Niebieskie Karty wykorzystywana jest do celów osobistych m.in. spraw rozwodowych, podziału majątku między małżonkami lub jest konfliktem pomiędzy dwojgiem ludzi niemającym znamion przemocy.

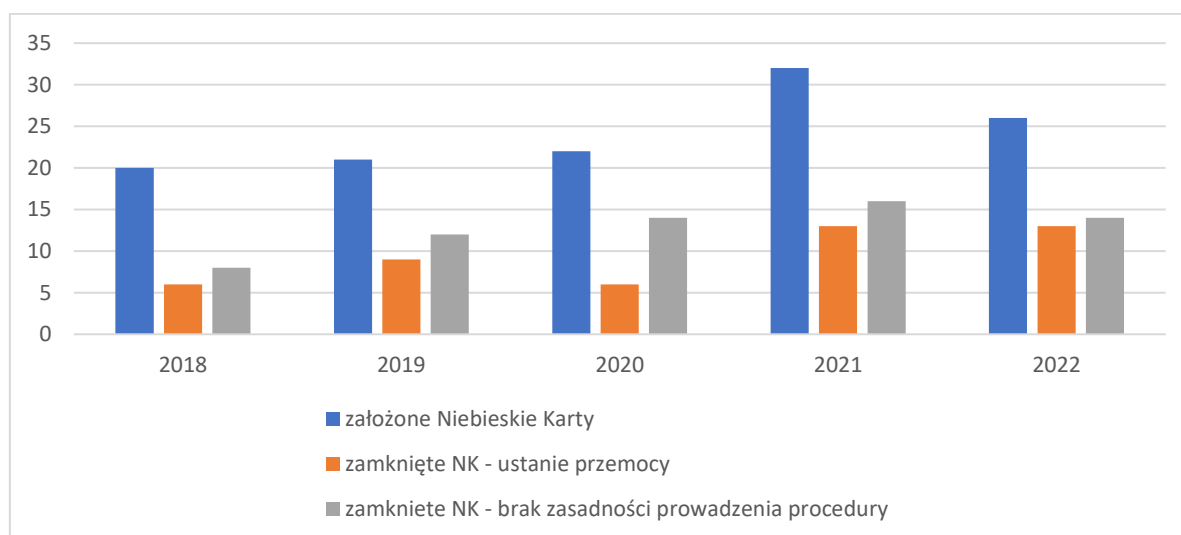

Tabela 2. Zestawienie ilości prowadzonych Niebieskich Kart w podziale na sołectwa.

	2018	2019	2020	2021	2022
Bronisławki			1	1	
Byszki		1	3		
Chrustowo	2	2	1		
Jabłonowo		3	1	5	1
Kruszewo			1	1	1
Ługi Ujskie	2	1	1	1	3
Mirosław	4	2	2	4	2
Nowa Wieś Ujska	2			2	1
Ujście	9	12	11	16	16
Węglewo				1	2

Źródło: dane ZI

Sołectwem, w którym jest najwięcej prowadzonych procedur Niebieskiej Karty jest Mirosław. Niestety nie można jednoznacznie stwierdzić co jest powodem powyższej sytuacji.

Poniższe zestawienie prezentuje działania policji dotyczące potwierdzonej przemocy domowej.

Tabela 3. Liczba postępowań przygotowawczych

Liczba postępowań przygotowawczych:	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022
Postępowanie wszczęte	6	7	9	10
Postępowanie umorzone	5	5	3	8
Postępowanie wykryte (skierowanie sprawy do sądu)	1	3	6	2

Źródło: Posterunek Policji w Ujściu

Tabela 4. Liczba wydanych środków zapobiegawczych

Liczba wydanych środków zapobiegawczych:	rok 2019	rok 2020	rok 2021	rok 2022
Nakaz opuszczenia lokalu	1	1	6	3
Zakaz kontaktowania się i zbliżania się	1	2	6	3
Dozór policji	2	4	6	3

Źródło: Posterunek Policji w Ujściu

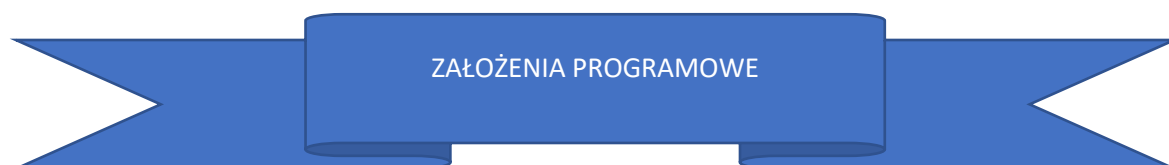
Zaobserwować można wzrost ilości prowadzonych postępowań zakończonych skierowaniem wniosku do sądu oraz zastosowanych środków zapobiegawczych.

Tabela 5. Uczestnicy procedury Niebieskiej Karty

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób wskazanych jako ofiary przemocy:	21	20	21	32	26
• kobiety	16	16	11	22	18
• mężczyźni	3	1	4	5	1
• dzieci	2	3	6	5	5
Liczba osób wskazanych jako sprawcy przemocy:	18	20	22	33	22
• kobiety	3	2	6	4	4
• mężczyźni	15	18	16	27	18
Liczba dzieci w rodzinach	18	19	28	32	30

Źródło: dane ZI

Powyższe zestawienie wskazuje, że najczęściej osobami wskazanymi jako osoby doznające przemocy są kobiety, natomiast jako osoby stosujące przemoc w większości wykazywani są mężczyźni. Zaobserwować można również wzrost przemocy wobec dzieci. Ponadto znaczną tendencję wzrostową widać w ilości dzieci w rodzinach, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty.

Głównym założeniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Ujście na okres od 18.07.2023r. do 31.12.2027r. jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową oraz edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż:

- przemoc domowa jest przestępstwem ściganym z urzędu,
- najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna,
- za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc.

Zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób dotkniętych przemocą, bowiem jest to jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia osobą dotkniętą przemocą domową.

Przemoc domową należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą

współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów.

Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami dotkniętymi przemocą jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odkłamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc domową.

Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

SYSTEMOWOŚĆ

Program dąży do rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy opartego o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy. Elementami takiego systemu na poziomie lokalnym są pracownicy wszystkich instytucji z danego terenu zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, włączeni w proces niesienia pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc. Zgodnie z założeniem każdy specjalista powinien: potrafić identyfikować przemoc, mieć wiedzę i umiejętności związane z podejmowaniem interwencji, znać kompetencje i zasady współpracy ze wszystkimi instytucjami i służbami, które uczestniczą w procesie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową, wykazywać gotowość włączenia się do takiej współpracy.

INTERDYSCYPLINARNOSĆ

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania pomocowe powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Kluczowe znaczenie ma praca zespołowa, koordynacja działań i współpraca. Interwencja wobec problemu przemocy domowej nie może opierać się na działaniu jednej instytucji – żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb osób uwikłanych w przemoc. Dla podjęcia skutecznych działań pomocowych niezbędne jest kompleksowe

podejście do sytuacji, w jakiej znajdują się osoby dotknięta przemocą, poprzez tworzenie sieci współpracy opartej o działanie lokalnych zespołów interdyscyplinarnych.

KOMPLEKSOWOŚĆ

Przemoc domowa jest ujęta w programie jako zjawisko złożone, wieloaspektowe, rozpatrywane w kilku perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej, społecznej. Z punktu widzenia prawa przemoc domowa jest uznawana za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania odpowiednich działań na rzecz ochrony osób doznających przemocy, ścigania i karania osób stosujących przemoc. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy, na relacje pomiędzy osobą doznającą przemocy i osobą stosującą przemoc, na odczuwane przez osoby doznające przemocy skutki zachowań przemocowych, a także na możliwości „wyjścia” z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia czy godności ludzkiej. Przemoc postrzegana jest jako krzywdzenie słabszych, jako zachowanie godzące w powszechnie uznawane wartości moralne, a co za tym idzie jako zachowanie nieakceptowane, wymagające potępienia. Z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę mity i stereotypy, jakie funkcjonują w społeczeństwie usprawiedliwiają zachowania przemocowe. Niezwykle ważne są także społeczne konsekwencje przemocy domowej: ryzyko dziedziczenia i powielania zachowań przemocowych przez dzieci czy też przenoszenie przemocy na inny grunt.

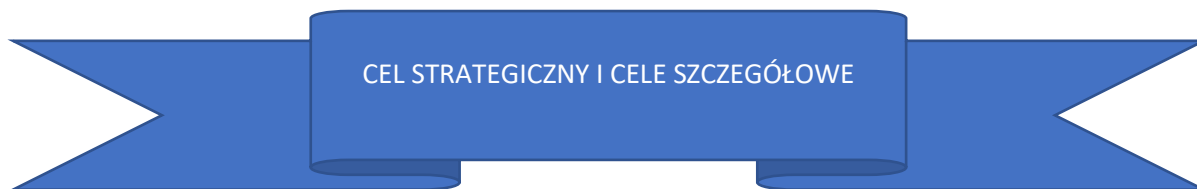
EFEKTYWNOŚĆ

Program zakłada realizację celów i kierunków działań, w oparciu o diagnozę problemu, rozpoznanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań, w drodze budowania i udoskonalania współpracy pomiędzy instytucjami i specjalistami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej. Pozwala to na wypracowywanie skuteczniejszych i bardziej efektywnych rozwiązań.

ADRESACI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji osób doznających przemocy jak i ochronie środowisk domowych zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy domowej i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój

zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zatem zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin.

Cel strategiczny

Ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz skutków jej stosowania.

Cele szczegółowe

1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej.
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc i zagrożonych przemocą domową.
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

Cel szczegółowy 1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej.

L.P.	ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
1.	Pozyskiwanie danych na temat zjawiska przemocy od instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	- sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja	- ilość założonych Niebieskich Kart przez poszczególne instytucje - ilość dzieci w rodzinach gdzie trwa procedura - ilość kobiet i mężczyzn w podziale na osoby stosujące przemoc i osoby doznające przemocy
2.	Analiza Niebieskich Kart wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego	- weryfikacja struktury rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty	- ilość rodzin w których jest dwóch lub więcej osób stosujących przemoc/osób doznających przemocy

Cel szczegółowy 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

L.P.	ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej - zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość sporządzonych planów pomocy - ilość zgłoszeń do sądu lub prokuratury - ilość wizyt w środowisku i przeprowadzonej pracy socjalnej z osobami dotkniętymi przemocą i osobami stosującymi przemoc
2.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - udział poszczególnych służb w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego - zapewnienie ciągłości pracy Zespołu Interdyscyplinarnego - udostępnianie do publicznej wiadomości na stronie https://mgopsujscie.naszops.pl/ informacji o przemocy domowej, pomocy dla osób jej doświadczających 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego (minimum 8 spotkań rocznie) - ilość spotkań grup diagnostyczno-pomocowych
3.	Rozwój poradnictwa psychologicznego i spotkań z terapeutą w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie poradnictwa przez psychologa - prowadzenie poradnictwa przez terapeutę 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość spotkań psychologa - ilość spotkań terapeuty - ilość osób korzystających z pomocy psychologa i terapeuty - rodzaj problemów z jakimi zgłaszają się podopieczni do psychologa lub terapeuty

Cel szczegółowy 3. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc i zagrożonych przemocą domową.

L.P.	ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
1.	oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	<ul style="list-style-type: none"> - zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej i nadużywających alkoholu do GKRPA - przeprowadzanie rozmów motywujących do zmiany zachowań z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc - motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno- 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób zgłoszonych do GKRPA - ilość osób stosujących przemoc zgłoszonych do udziału w programie korekcyjnym - ilość zgłoszeń do prokuratury lub policji

		<p>edukacyjnym dla sprawców przemocy</p> <ul style="list-style-type: none"> - występowanie z zawiadomieniami do prokuratury lub policji o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2§2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - motywowanie do udziału w terapii uzależnień 	
2.	<p>Udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalne, - pomoc psychologiczna i terapeutyczna - wsparcie materialne - zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez kierowanie do specjalistycznego ośrodka wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość pracy socjalnej - ilość rodzin, w których prowadzona była/jest procedura Niebieskiej Karty, a które uzyskały pomoc finansową - ilość dzieci odebranych rodzinie na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy - ilość osób umieszczonych w ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej

Cel szczegółowy 4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu

L.P.	ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI
1.	<p>Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy domowej oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz osób uwikłanych w przemoc, - organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość szkoleń, warsztatów, konferencji - liczba osób które wzięły udział w spotkaniach
2.	<p>Posiadanie bazy informacyjnej na temat przemocy</p>	<p>Tworzenie i aktualizowanie bazy informacyjnej na temat przemocy (praktyczne wskazówki dotyczące możliwości uzyskania pomocy i wsparcia)</p>	<p>Utworzenie bazy informacyjnej</p>

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie realizacji zadań programu będzie dokonywane ze środków własnych gminy. Zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. funduszy unijnych.

Ponadto uwzględnia się finansowanie działań ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kiedy działania w związku z przeciwdziałaniem przemocy domowej i ochroną osób doznających przemocy domowej związane będą z wystąpieniem jednocześnie problemów alkoholowych.

MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu będzie poddawana monitoringowi, za który odpowiadał będzie Zespół Interdyscyplinarny. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego przedkładane Radzie Miejskiej do 31 marca każdego roku.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w brzmieniu od 22 czerwca 2023r. nadanym ustawą z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023r. poz.535) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Dotychczas obowiązująca uchwała Nr XXVII/191/2022 Rady Miejskiej w Ujściu z dnia 27 stycznia 2022r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ujście na lata 2022-2026 została podjęta na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy w brzmieniu obowiązującym przed 22 czerwca 2023r. Powyższa ustawa zmieniająca z dnia 9 marca 2023 r. zmieniła, tak nazwę ustawy, jak też szereg przepisów, w tym ten będący podstawą podjęcia niniejszej uchwały.

Stąd konieczność podjęcia nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Ujście, który uwzględni zmiany w ww. ustawie.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.